

Prædikanten af kunstneren Boniface Maina fra Kenya, som med dette maleri spørger:
Hvem og hvad bestemmer over os mennesker i Kenya i dag?
Boniface Maina er en af de mange afrikanske kunstnere,
som man kan læse om i Fredes Hansens bog,
Moderne afrikansk kunst og design, som anmeldes på side 15.
Inden læseren når så langt, bringes en artikel af Frede Hansen på side 13
og på side 14 endnu et maleri af Boniface Maina, **Entreprenørerne**.

Stor afrikansk litteratur skabes af identitetskrise

- af Frede Hansen

Det sidste år er der udgivet to fantastiske bøger om at vokse op i Afrika og emigrere til Vesten.

Chomamanda Ngozi Adichie skildrer i ”Americanah” sin opvækst og tilbagevenden til Nigeria efter en tid i USA, hvor det lykkes hende at få en blomstrende forretning som blogger – men det er næsten det eneste, der lykkes for hende. Hun drømte om det forjættede land, USA, og det lykkedes hende på grund af sin gode intelligens at emigrere til Amerika; men prisen var høj. Hun oplevede ustandseligt sig selv som **sort** – en følelse hun ikke havde i Nigeria. Og hendes kærlighedsliv blev mildest talt problematisk. Da hun endelig vender hjem, er hun ikke mere nigerianer, hun er en hjemvendt amerikaner.

Noviolet Bulawayos fra Zimbabwe har netop udgivet ”Vi skal have nye Navne” – en bog, der på mange måder minder om Americanah. Bulawayos skildrer en kaotisk opvækst i det Zimbabwe, der skulle opleve friheden efter selvstændigheden; men skuffelsen og fortvivlelsen over forholdene er til at føle på. Afrikanere er normalt meget religiøse; men Bulawayo er tydeligt meget kritisk over for præsters misbrug af godtroende folk i menigheden.

Også for hende lykkes det at emigrere til USA – og blive konfronteret med alle kulturforskellene. Ved et bryllup stikker hun en uartig dreng en lussing – sådan gør man i Afrika – men hun må chokeret indse, at folk oplever hendes adfærd som værre end drengens. Hun bliver klar over, at hun aldrig må slå børn, og hun forstår, at der er ufattelig stor afstand mellem Zimbabwe og USA.

Begge bøger viser, at stor kunst opstår, når ens identitet kommer under diskussion.

Landsbybeboeren i et afsides hjørne af et afrikansk land trives sikkert godt, hvis den ene hverdag afløser den anden.

Men afrikaneren, der får mulighed for stille spørgsmål ved, hvad der er bedst – at leve i Afrika eller i Vesten, at leve i et traditionelt samfund eller i et moderne samfund, han eller hun får pludselig noget at tænke over.

Det samme gælder mennesker, hvis seksuelle identitet bliver udfordret. Den etiopisk-amerikanske forfatter Dinaw Mengestu skildrer i ”All our Names” krisen for unge mænd, der må skjule deres homoseksuelle tilbøjeligheder.

Den kenyanske forfatter Benyavanga Wainaina dristede sig sidste år til at springe ud som bøsse. Wainaina har bl.a. modtaget Caine Prize for African Writing, og han er med på listen over verdens 100 mest indflydelsesrige mennesker. Da homofobiens hadefulde vinde begyndte at drive over Afrika, vovede han at tilføje et kapitel til sin tidligere udgivne bog ”One day I’ll write about this Place”. Kapitlet hedder: ”I am a Homosexual, Mum”.

Jeg har ikke selv læst de sidste to bøger, men vil blot her nævne dem, fordi de er eksempler på identitetskrisens betydning for stor kunst.

Identitetskrisers betydning ser vi også i ikke-afrikanske sammenhænge – amerikansk litteratur og amerikanske film ville være meget fattigere uden de mange jøders udfoldelse som forfattere og instruktører.

Det er vigtigt for os at forstå de afrikanske emigranter, og det kan vi blive bedre til gennem kunsten. Og man må også håbe, at bøgerne bliver læst i Afrika. Vi kan nærme os Afrika gennem facts og rejseskildringer; men kunsten tager følelser med på en måde, som kun kunsten kan.

Det er også en grund til, at jeg gennem flere år har promoveret afrikansk billedkunst i Danmark gennem galleriet Glocal Art og Foreningen Afro-Art.dk. – www.afro-art.dk

Entreprenørerne af kunstneren Boniface Maina fra Kenya,
som man kan læse om i Fredes Hansens bog,
Moderne afrikansk kunst og design, som anmeldes på side 15.
Se **Prædikanten** på side 12!